

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów z wiedzy o społeczeństwie w klasie ósmej w Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Białej Niżnej.

Formy i sposoby sprawdzania i oceniania wiedzy i umiejętności uczniów:

- **odpowiedzi ustne** - co najmniej jeden raz w każdym półroczu (np. prezentacje, prace projektowe, odpowiedzi z zakresu materiału zrealizowanej podstawy programowej z trzech ostatnich lekcji, wypowiedzi na zajęciach powtórzeniowych z całego działu, analiza materiału źródłowego).
- **wypowiedzi pisemne** najczęściej w formie **testów, sprawdzianów** z uwzględnieniem poziomu wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny, zapowiadane co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem – wpis w dzienniku elektronicznym;

kartkówek nie dłuższych niż 15 minut, obejmujących zakres materiału z trzech ostatnich lekcji, mogą być niezapowiedziane, (mają rangę odpowiedzi ustnej).

Uczeń ma prawo:

- raz w okresie zgłosić na początku lekcji brak wiedzy z trzech ostatnich lekcji bez konsekwencji;
- do jawności ocen zarówno dla niego, jak i jego rodziców/prawnych opiekunów;
- otrzymać wyniki prac klasowych w ciągu tygodnia od jej napisania, w uzasadnionych sytuacjach (np.: choroba nauczyciela, itp.) termin ten może ulec wydłużeniu;
- „poprawiać” oceny ustne, oceny pisemne;
- uczeń i jego rodzice/prawni opiekunowie mają prawo wglądu do prac pisemnych w szkole po umówieniu się z nauczycielem.

Uczeń ma obowiązek:

- w razie nieobecności na zajęciach, podczas której uczniowie pisali samodzielnie prace poddawane ocenie, uzupełnić zaległości w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły;
- uczeń zobowiązany jest pisać czytelnie, za nieczytelnie napisaną pracę pisemną uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. (Nauczyciel bierze pod uwagę wskazania zawarte w opinii wystawionej przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną, jednakże uczeń nie jest zwolniony ze starań o czytelny zapis, na podstawie opinii ma pozwolenie na zapis drukiem);
- systematycznie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy (zapisy tematów, notatki, zapisy poleceń ustnych lub pisemnych) i mieć go na każdej lekcji;
- systematycznie przygotowywać się do zajęć edukacyjnych;
- przynosić na zajęcia podręcznik, zeszyt przedmiotowy.

Wymagania edukacyjne z wiedzy o społeczeństwie w klasie ósmej
Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Białej Niżnej w roku szkolnym 2025/2026

Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który:

- wyróżnia się szeroką, samodzielnie zdobytą wiedzą podstawy programowej,
- posiadał umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł wiadomości,
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, które są wzorowe zarówno pod względem merytorycznym, jak i językowym,
- samodzielnie formułuje przemyślane i oryginalne wnioski,
- samodzielnie wykonuje zadania o wysokim stopniu trudności,
- rozumie i posługuje się trudną terminologią dotyczącą przedmiotu,
- nie boi się wypowiadać własnych, nawet kontrowersyjnych, opinii i sądów, które potrafi prawidłowo, przekonująco uzasadnić,
- potrafi jasno precyzować pytania dotyczące wielu złożonych problemów, funkcjonowania państw i społeczeństwa,
- selekcjonuje i hierarchizuje zdobyte wiadomości,
- wnosi twórczy wkład do pracy lekcyjnej,
- doskonale zna szeroką terminologię przedmiotową, swobodnie się nią posługuje,
- wykazuje doskonałą orientację w aktualnej sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej Polski oraz w sytuacji międzynarodowej,
- wypowiedzi ustne i prace pisemne są nienaganne pod względem merytorycznym i językowym,
- rozwija zainteresowania związane z przedmiotem,
- wykazuje inicjatywę i pomysłowość,
- współpracuje z nauczycielem w przygotowaniu niektórych zajęć,
- planuje i organizuje swoją pracę oraz pracę grupy zadaniowej.

Ocenę bardzo dobrą może otrzymać uczeń, który:

- opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności przewidziane w podstawie programowej,
- sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy,
- samodzielnie analizuje i interpretuje materiały źródłowe (np. mapy, wykresy, dane statystyczne i inne źródła pisane),
- rozumie i bardzo dobrze stosuje poznaną terminologię,
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, wykorzystując zdobytą wiedzę,
- poprawnie opisuje procesy społeczne, polityczne i ekonomiczne we współczesnym świecie,
- potrafi znaleźć informację dotyczącą ustroju RP, samorządu terytorialnego, systemu sądowego i innych kwestii ustrojowo-ekonomicznych,
- integruje wiedzę z różnych przedmiotów i źródeł różnego typu, wyraża ją w wypowiedziach ustnych i pisemnych,
- potrafi w sposób logiczny i merytoryczny wypowiadać się na tematy społeczne, polityczne, i w racjonalny sposób potrafi bronić swojego stanowiska,
- bierze udział w dyskusjach,
- potrafi oceniać zachowania innych ludzi,
- aktywnie umie współpracować w grupie,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Ocenę dobrą może otrzymać uczeń, który:

- nie opanował całego materiału określonego w podstawie programowej, ale nie utrudnia mu to, dalszego i pełniejszego poznania wiedzy podstawowej,
- prawidłowo posługuje się terminologią z zakresu wiedzy o społeczeństwie,
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- samodzielnie dostrzega związki przyczynowo-skutkowe i potrafi je ocenić,
- inspirowany przez nauczyciela potrafi rozwiązać trudniejsze zadania,
- formułuje i uzasadnia własne poglądy i opinie,
- zna podstawowe prawa i obowiązki obywatela i akty prawne, w których są one zawarte,
- zna strukturę władz samorządowych i potrafi przypisać im adekwatne zadania,
- zna zasady działania gospodarki wolnorynkowej,
- rozumie genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnym świecie i Polsce,
- rozumie podstawowe reguły i procedury życia politycznego i gospodarczego,
- wykonuje samodzielnie typowe zadania polegające na ocenianiu, selekcjonowaniu, wartościowaniu, uzasadnianiu,
- systematycznie przygotowuje się do lekcji,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Ocenę dostateczną może otrzymać uczeń, który:

- opanował minimum wiadomości określonych w podstawie programowej,
- potrafi formułować schematyczne wypowiedzi ustne i pisemne,
- umie posługiwać się często pod kierunkiem nauczyciela, prostymi środkami dydaktycznymi wykorzystywanymi na lekcji,
- z niewielkimi trudnościami posługuje się terminologią poznaną na zajęciach,
- wyciąga proste wnioski z otrzymanych informacji,
- pod kierunkiem nauczyciela gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- podejmuje próby analizy i interpretacji materiału źródłowego,
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem,
- potrafi rozróżniać procesy polityczne, społeczne i ekonomiczne,
- dostrzega podstawowe związki przyczynowo-skutkowe,
- zna podstawowe zasady demokracji,
- potrafi korzystać z tekstu Konstytucji RP przy omawianiu ustroju Polski,
- rozumie podstawowe różnice pomiędzy różnymi formami ustrojowymi państw,
- poprawia popełnione błędy merytoryczne,
- formułuje krótkie i proste wypowiedzi na zadany temat,
- formułuje ogólne opinie,
- wykazuje niewielką aktywność na lekcjach, ale współpracuje z grupą podczas realizacji zadań.

Ocenę dopuszczającą może otrzymać uczeń, który:

- ma luki w wiadomościach, nie opanował także wszystkich umiejętności przewidzianych w podstawie programowej, ale nie uniemożliwia mu to dalszego poznawania treści programowych w następnych etapach edukacji,
- zadania i polecenia, które uczeń wykonuje, często przy znacznej pomocy nauczyciela, mają niewielki stopień trudności,

- poprawnie posługuje się prostą terminologią dotyczącą zagadnień społecznych i ustrojowo-politycznych,
- zna najważniejsze problemy współczesnego świata,
- zna podstawowe pojęcia z zakresu ekonomii,
- potrafi w sposób ogólny i przedstawić strukturę władz RP,
- rozumie funkcje i znaczenie Konstytucji RP,
- potrzebuje wsparcia nauczyciela w trakcie formułowania prostych wniosków i wskazywania związków przyczynowo-skutkowych,
- posługuje się podręcznikiem,
- wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- ma trudności ze zbudowaniem poprawnej wypowiedzi,
- zachowuje na zajęciach bierną postawę, ale wykazuje chęć współpracy i odpowiednio motywowany jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia.

Ocenę niedostateczną może otrzymać uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności na ocenę dopuszczającą,
- ma poważne braki w podstawowych wiadomościach,
- nie potrafi odtworzyć istotnych elementów materiału opracowywanego na zajęciach,
- nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat,
- nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy,
- jest bierny, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci przyswajania wiadomości i współpracy z nauczycielem,
- nie wykazuje chęci poprawy ocen.

Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z wiedzy o społeczeństwie w Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Białej Niżnej.

1. Informacje o przewidywanej ocenie rocznej z wiedzy o społeczeństwie nauczyciel podaje do wiadomości uczniowi i rodzicowi na tydzień przed konferencją klasyfikacyjną.
2. Pisemny wniosek o ustalenie rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana składa się do Dyrektora szkoły w terminie do 2 dni roboczych od dnia powiadomienia o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie i wskazanie o otrzymanie jakiej oceny ubiega się uczeń. Jeżeli wniosek spełnia powyższe warunki, Dyrektor przekazuje wniosek do rozpatrzenia nauczycielowi.
3. Nauczyciel po analizie wniosku może postanowić o:
 - 1) uznaniu wniosku za zasadny i ustalić ocenę, o którą ubiega się uczeń;
 - 2) podtrzymaniu przewidywaną roczną ocenę klasyfikacyjną i uzasadnić swoją decyzję;
 - 3) sprawdzeniu wiedzy i umiejętności ucznia poprzez pracę pisemną lub odpowiedzi ustne lub ćwiczenia praktyczne, których zakres spełnia wymagania na wnioskowaną ocenę.
4. O doborze zadań i ćwiczeń decyduje nauczyciel stosownie do wymagań edukacyjnych.
5. Przeprowadzenie sprawdzenia wiedzy i umiejętności ucznia może odbyć się w dniu złożenia wniosku, ale nie później niż dzień przed rocznym zebraniem klasyfikacyjnym Rady Pedagogicznej.

6. W wyniku sprawdzenia wiedzy i umiejętności uczeń może otrzymać wnioskowaną ocenę lub zachować ocenę przewidywaną. W wyniku przeprowadzonego sprawdzianu ocena nie może być obniżona. Ocena ustalona przez nauczyciela jest ostateczna.
7. Z przeprowadzonego sprawdzenia wiedzy i umiejętności, o którym mowa powyżej nauczyciel sporządza protokół, w którym odnotowuje ocenę i zwięzłą informację o udzielonych odpowiedziach a także poprawioną i ocenioną pracę pisemną.
8. Nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców pisemnie przez dziennik elektroniczny o podjętej decyzji i ustalonej ocenie rocznej.